

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Van de directeur

Vooruitgang in bescherming van papegaaien gebeurt op verschillende manieren en ik ben blij drie voorbeelden hiervan met jullie te delen.

In antwoord op de informatie van vele beschermers en veldbiologen – waaronder veel van de World Parrot Trust – zijn er drie soorten toegevoegd aan de Rode Lijst van wereldwijd bedreigde vogels: twee grijze en één groene.

Zoals jullie in deze en eerdere nummers van PsittaScene hebben gelezen, staan Grijze roodstaarten onder grote druk van de handel. Deze vogels die eens voorkwamen van de Atlantische kust van Guinea Bissau over een afstand van 5000 km van equatoriaal Afrika tot aan het midden van Kenia. Nu is de Timneh Grijze roodstaart voor het overgrote deel van zijn verspreidingsgebied uitgestorven, en terwijl het met de Congolese Grijze roodstaart beter gaat, is deze ook verdwenen in deels of geheel Kenia, Tanzania, Rwanda en Oeganda. Het is hoogtijd dat deze twee de aandacht kregen van beschermers die ze verdienen, dus waren we heel blij toen deze twee soorten opschoven naar kwetsbaar door IUCN.

In Midden-Amerika, een andere papegaai in nood – de Geelnek amazone – heeft eveneens geleden onder een dramatisch verval. In de laatste twee jaar heb ik bijna de hele Pacifische kust van Guatemala, El Salvador, Honduras en Nicaragua afgereden – alle voormalige Geelnek bolwerken. Met een paar vermeldbare uitzonderingen zijn deze vogels simpelweg verdwenen. Net zoals de Grijze roodstaarten zal het redden van de Geelnek amazones een uitdaging zijn, maar het helpt met te beginnen te erkennen dat er een serieus probleem is, dus het toevoegen van deze soort aan de Rode Lijst is een grote stap voorwaarts.

Het echte werk ligt natuurlijk nog voor ons, maar nu zijn we blij dit beetje goede nieuws van deze drie geweldige goede (na)praters met jullie te delen.

Jamie Gilardi
Directeur WPT

Echte kleuren

Het begrijpen van de ecologische en evolutionaire krachten achter de unieke kleuren van de Edelpapegaai.

Door Rob Heinsohn

Toen ik door het bladerdak heenbrak, realiseerde ik me opeens dat alles onder me was.
De vogels en de vlinders suisden langs me heen en de koele bries in mijn gezicht voelde goddelijk aan.

Terwijl ik boven het hete en dampende regenwoud uitklom op het uiterst noordelijke puntje van het Australische continent was een opbeurende ervaring. Het is een voorrecht dat niet veel mensen zullen ervaren maar één die ik vele malen mocht beleven over een periode van tien jaar. Ik observeerde het komen en gaan van de mysterieuze Edelpapegaai *Eclectus roratus*. Dit hield in dat ik naar boven moest klimmen naar nestholtes op 30m hoogte boven de grond, of lange, oncomfortabele dagen zitten op een houten platform en maar wachten. Ik had eerst vreselijke hoogtevrees, maar na het eerste seizoen kon ik mijn angst in bedwang houden en werd het vervangen door een hang naar de kick om de geheimen van deze buitengewone vogels te ontdekken.

Dood aan babyjongens!

Vanaf het begin van het project voelde ik aan dat er iets sinisters sommige nestlings doodden. Edelpapegaaien leggen bijna altijd twee bezette eieren, al bij de eerste klim naar een nestholte nadat ze op het punt stonden uit te komen was er vaak maar één kuiken in het nest. Naar het bleek was het bijna altijd een man. In een gewelddadige actie van seksegerichte kindermoord, gooiden de moeders veel van de mannen overboord een paar dagen na uitkomen. Soms vonden we zielige lichaampjes met tekenen van papegaaienbekken op de achterkant van hun kop of nek, of in de nestholte, op de rand, of op de grond onder de nestboom.

De mogelijke reden achter dit gruwelijke gedrag werd al gauw duidelijk: kindermoord kwam alleen voor in armzalige nestholtes. Deze nesten zijn kunnen overstromen gedurende zware stormen, waarbij er maar een kleine ruimte overblijft om te nestelen. Het blijkt dat vrouwelijke kuikens het nest eerder verlaten mannen, dus blijft er voor de moeders niets anders over zich te ontdoen van mannelijke nakweek. Dit geeft ze de gelegenheid het hele nestingproces te versnellen en tenminste één kuiken groot te brengen voordat de regen komt. Mensen zijn de enige andere dieren die hun nakomelingen doden vanwege hun sekse. Het is waarschijnlijk niet mogelijk bij andere vogels omdat pop en man nestlings op elkaar lijken. Edelpapegaaien zijn heel ongewoon omdat de kuikens direct in hun volwassen verenpak groeien, en zelfs voordat ze veren krijgen zijn de seksen herkenbaar aan hun donsveren. Mannen hebben lichtgrijze dons en poppen hebben donkergrijze dons. Het lijkt of de ouders gebruik maken van de ongewone mogelijkheid om geslacht te herkennen om keuzes te maken over welk kuiken ze houden en welke te doden. In theoretische termen kan téveel mannen doden de waarde van vrouwelijke kuikens verminderen omdat ze in hun latere leven waarschijnlijk geen partner vinden. De balans is delicaat en voor de moeders met hele slechte nestholtes zit er niets anders op dan seksegerichte kindermoord te plegen.

De Edelpapegaaienpuzzel

De gevolgen van kindermoord van Edelpapegaaien zijn slechts één op een lange lijst van bizar gedrag, waarvan de meeste ten grondslag ligt aan hun kleuren. In feite hebben slechts een paar vogels wetenschappers voor raadsels geplaatst!

Eén van de grootste evolutionaire biologen van de 20ste eeuw, de overleden Professor Bill Hamilton van Oxford University, had de gewoonte een dia te tonen in zijn lezingen van een man en pop Edelpapegaai die naast elkaar zaten.

De man was glanzend groen en de pop magnifiek rood. Aangezien evolutionaire theorie genoeg te zeggen had over waarom één sekse van vogels vaak mooier gekleurd is, ging dit een beetje mank om vast te stellen wat er met deze soort was gebeurd. Geen enkele andere vogel heeft seksen die zó prachtig zijn maar op zo'n verschillende manier. Hamilton eindigde zijn voordracht door te zeggen: "Als ik begrijp waarom de ene sekse rood is en de andere groen dan ben ik klaar om dood te gaan".

Hamilton was voornamelijk in de war over waarom Edelpapegaaien jongens eruitzien als meisjes en meisjes als jongens. De twee seksen zijn feitelijk zó verschillend, dat er lang werd gedacht dat het verschillende soorten waren, die zelfs de beste naturalisten van de 19^e eeuw voor de gek hielden. Het was pas 100 jaar later na hun ontdekking dat ze uiteindelijk onder dezelfde naam werden verenigd.

Edelpapegaaien zijn erg geliefd als huiskamervogel maar er is geen veldstudie naar deze vogels gedaan totdat ons onderzoek in 1997 begon. Dit was begrijpelijk omdat een paar vogels de veldwerkers voor zulke gaaien leven hoog in logistieke problemen zetten. Edelpapegaaien leven hoog in het bladerdak van regenwouden in Nieuw Guinea, ten westen van de Molukken, ten oosten van de Bismarck Archipel en Salomons eilanden en tevens op de punt van Cape York Peninsula in noord Australië. Hun nestholtes zijn

heel hoog 20-30m en onbereikbaar, en de vogels zijn uitermate schuw. Het was een onbezonnen besluit toen ik me voornam de Edelpapegaaienpuzzel op te lossen.

Edelpapegaaien vonden waarschijnlijk hun weg naar noord Australië vanuit hun vroegere vaderland Nieuw Guinea duizenden jaren geleden toen zeeniveaus lager waren en de twee landmassa's verbonden waren. De eerste boom die we tegen kwamen in Iron Range National Park op Cape York Peninsula was de opmerkelijke "Smuggler's Fig" – een hele grote soort van de Groene vijg *Ficus albipila*. Deze majestueuze oude bewoner (helaas nu omgevallen) had roestige ijzeren uitstekende nagels aan zijn stam als een erfenis aan het slechte verleden van stropen van papegaaien, en was een microkosmos van het wildlife van Cape York. In zijn verschillende holtes leefden 17 Edelpapegaaien verspreid over drie verschillende broedgroepen twee paren Geelkuif kaketoos *Cacatua galerita* en slaapholtes voor vleermuizen in zijn stam. Zijn kruin was versierd met een prachtige kolonie Glansspreeuwen *Aplonis metallica* met hun gezamenlijke nesten hangend van de bovenste takken.

Azend op al deze schepsels was een inwonend paar van de Grijs Sperwer *Accipiter novaehollandiae* en een grote Leigrijze slang *Stegonotus cucullatus* die de grond eronder afstruint wachtend op kuikens die naar beneden vallen.

Een goede holte is moeilijk te vinden.

We spendeerden de meeste tijd van ons onderzoek aan het ons verplaatsen tussen en klimmen in 40 wijdverspreid staande bomen. Hoewel we de nesten voorzichtig benaderden werden we vaak begroet met de rauwe kreet van Edelpapegaaien poppen die snel hun nest verlieten. Tijdens onze bezoeken zaten ze meestal in nabijgelegen bomen, maar degenen die eieren of kuikens hadden gingen na ons vertrek direct het nets weer in. Zonder dit toegevend gedrag van de vogels zouden ons onderzoek niet hebben kunnen doen. Eén van onze eerste ontdekkingen was dat de poppen eigenlijk nooit de omgeving van hun nest verlaten tijdens het lange broedseizoen (6-10 maanden). Ze zitten in hun holte met hun prachtige kop naar buiten stekend, terwijl ze de wereld zien voorbijgaan voor tenminste een maand voordat ze eieren leggen (meestal augustus-september). De poppen doen de hele incubatietijd en uitbroeden van de kleine kuikens. Waar ze verschillen van andere papegaaien is dat ze weigeren de holte te verlaten als de kuikens ouder worden. Zelfs na het uitvliegen van de kuikens, blijven de poppen iedere dag teruggaan naar hun holtes om er zeker van te zijn dat indringers ze niet hebben ingenomen. Voor een pop met een goede holte zit er niets anders op dan stijf te blijven zitten en het tegen anderen te verdedigen. Er breken vaak gevechten uit tussen poppen en ze zullen zelfs zich doodvechten om deze kostbare bron te verdedigen. Het lukt ze alleen maar om zo lang stijf te blijven zitten en overvallen te vermijden omdat ze gevoerd worden door meerdere mannen.

De poppen hebben grote holtes nodig in hoge regenwoudbomen om te broeden, maar bruikbare holtes zijn schaars en hoogst zeldzaam. Hierin ligt de eerste aanwijzing voor het oplossen van de Edelpapegaaien kleurenpuzzel, veel van de omgekeerde verkleuring bij Edelpapegaaien (en andere bizar gedrag zoals kindermoord zoals hiervoor beschreven) heeft uiteindelijk betrekking op de schaarste aan nestholtes. Nestholtes zijn slechts in hoge regenwoudbomen.

In feite is 75% van de ons bekende nesten in drie belangrijke boomtypes: ficus *Ficus sp.*, *Magnolia Alstonia sp.* en de hazelnootboom *Castenospermum australe*. De bomen die voor nestelen worden gebruikt zijn goed zichtbaar vanuit de lucht, omdat duidelijk boven hun burens uittornen.

Gebruik van lichte vliegtuigen, we voeren uitgebreid luchtonderzoek uit voor mogelijke nestbomen in de regenwouden in en rond Iron Range National Park en ontdekten dat er slechts een paar honderd in het hele gebied stonden, wat toevallig het halve habitat van de Edelpapegaaien inhoudt. We vonden hoogstens slechts één geschikte nestboom per m² regenwoud.

Niet alleen zijn nestbomen zeldzaam, maar veel van de holtes zijn hopeloos om in te broeden omdat ze bij hevige regenval overstromen. Als dat gebeurt, verdrinken zelfs grote kuikens en de voorheen gezellige holtes worden ongeschikt voor meerdere weken. Een goede holte is duidelijk één die droog tenminste vier maanden droog blijft tijdens de cruciale broedtijd: één maand voor incubatie plus drie maanden voor het uitkomen van de eieren tot aan het uitvliegen. Eén van de beste holtes in het Iron Range studiegebied was een Groene ficus. Deze holte stroomde nooit over en dezelfde pop bewoonde het van 1997 tot 2008 toen de boom uiteindelijk omviel.

Gedurende deze periode bracht ze meer dan 20 kuikens groot ten opzichte van haar burens, die ten hoogste één of twee grootbrachten.

Gedwongen delen van poppen

Elke pop wordt bezocht door wel vijf mannen die de omgeving afstruinen voor fruit. Bij terugkeer naar het nest, sluiten ze de bekken over elkaar en hoesten de fruitpulp en zaden op. Met veel inspanning lukten het ons om een paar mannen te vangen in mistnetten die waren opgehangen in het regenwoudbladerdak. Daarna bevestigden we transmitters aan hun staartveren voordat we ze weer loslieten. Dit bleek een prachtige methode vanuit het gezichtspunt van de vogel, omdat de bevestiging aan de staart garandeerde dat de transmitter eraf zou vallen als ze de veer zouden ruïen.

De enige manier om de vogels over het ruige regenwoud terrein was door onze ontvangers aan lichte vliegtuigen te bevestigen en ze vanuit de lucht te volgen. We ontdekten dat mannen wel 20km vliegen om voedsel te zoeken per trip en hebben erg grote verspreidingsgebieden tot wel 100km². Ze werken enorm hard maar ze worden beloond met seksuele gunsten als ze de poppen genoeg te eten geven.

Onze genetische studies waarbij we het DNA van de vogels gebruikten liet zien dat de mannen niet aan elkaar verwant zijn. Ze duwen, pikken en klauwen elkaar om toegang te krijgen tot hun gezamenlijke bruid. Ze kunnen niet allemaal vaders zijn, omdat ze maar twee eieren legt per keer. Echter onze genetische studies hebben uitgewezen dat velen van hen uiteindelijk eens vader worden, tenminste, als ze lang genoeg bij haar blijven. Dit kan gebeuren als de pop een tweede legsel doet in hetzelfde seizoen of over meerdere jaren. Van één man zagen we dat hij vader was van twee kuikens met dezelfde pop waar zeven jaar tussen zat, maar het lukte niet om nakweek met haar te krijgen in.

De volwassen mannen zijn in de meerderheid van twee op een (vanwege redenen hieronder beschreven) en veel ontlopen hun vaderschap ondanks hun harde werk door het voeren van de kuikens. Om hun kansen te vergroten bedriegen ze hun partners en bezoeken meer dan één pop. We zagen sommige mannen flirten met wel vijf verschillende broedende poppen! Ze landen simpelweg naast het nest en tjilpen en kletsen tegen de pop. Soms werden ze weggejaagd, maar in andere gevallen hadden ze succes met haar te copuleren. Dit copulatiesysteem, waarin beide seksen meerdere seksuele partners hebben, lijkt niet op dat van andere papegaaien. Mannen en poppen leven bij de meeste papegaaiensoorten in monogame (harmonieuze) echtverbintenis. Het vreemde systeem bij Edelpapegaaien lijkt zijn oorzaak te hebben door het allerbelangrijkste gebrek aan nestholtes waardoor de mannen gedwongen worden tot het delen van poppen en ergens anders te kijken voor seks en reproductie als het thuis niet lukt.

Verschillende kleuren is zinnig

Uiteindelijk veroorzaakt het tekort aan nestholtes de opmerkelijke wisseling van kleurenschema bij man en pop Edelpapegaai. We gebruikten een techniek die bekend staat als spectrometrie om het doel van hun onderlinge verschil in verenkleed te ontdekken. Dit leidde tot het vangen van de vogels, hun veren scannen en het meten van het omliggende licht en kleuren van het regenwoud met gebruikmaking van een spectrometer die aangesloten was met een laptop. Alle holtes liggen in helder licht en poppen zitten meestal aan de ingang met hun kop en borst glimmend als baken. Hun heldere kleuren vormen een duidelijk signaal naar andere poppen, alsof ze willen zeggen “deze holte is bezet”.

Zo'n sterke verklaring lijkt onontbeerlijk in de concurrerende wereld van de poppen, waar bezit van holtes zó belangrijk is, maar tegen een hoge prijs. Oude poppen met goede holtes kunnen ze mogelijk gebruiken om hun signaal “uit te schakelen”. Het enige wat ze hoeven doen is naar binnen duiken als een vijand vlakbij is. De jongere poppen, zonder holtes, hebben deze mogelijkheid niet. Hoewel ze hun best doen om zich te verbergen in het loof blijven ze achterdochtig voor hun vijanden en worden twee maal zoveel keer aangevallen als de mannen door Slechtvalken *Falco peregrinus* en Roodbruine uil *Ninox rufa*.

De kleur van de man Edelpapegaai is met goede redenen heel anders. Vanwege het feit dat poppen in hun holte blijven en de mannen gaan foerageren, gaat het duidelijk worden. De mannen verblijven de hele tijd in de boomtoppen en, in tegenstelling tot poppen, moeten ze niet opvallen in de groene omgeving vanwege veiligheid voor hun vijanden. Maar ze moeten ook stralend en glanzend zijn als ze wedijveren voor de aandacht van de poppen in de nestholte. Om deze dubbelact te bereiken, heeft hun groen een extra kwaliteit. Het glanst positief in ultraviolette golflengtes die onzichtbaar zijn voor het waarnemingsvermogen van hun predatoren (inclusief de mens).

Mannen lijken dof groen en gecamoufleerd voor haviken en uilen (en ons) als ze voedsel zoeken, maar magnifiek schitterend voor de andere Edelpapegaaien in de nestholtes. Het was omdat we een spectrometer gebruikte dat we deze verborgen kleur konden zien.

Het rood van de pop in contrast met het glanzende groen van de mannen als ze het nest uitkomt om eten te krijgen is één van de werkelijk prachtige aangezichten van de natuur. Hoewel het tien jaar afmattend veldwerk was om zover te komen, hebben we zowel het mysterie van Hamilton opgelost als de reden

waarom Edelpapegaaien hun mannelijke kuikens doden, de voldoening van het vinden van elk puzzelstukje is de inzet ongelofelijk waard geweest. De naam Eclectus (wat uit het Grieks stamt als “eclectic”) is inderdaad doelmatig omdat de ecologie, kleur en seksueel gedrag van de vogel werkelijk opmerkelijk is voor hun eigenaardigheid en verscheidenheid.

Rob Heinsohn is Professor of Evolutionary and Conservation Biology aan de Fenner School of Environment en Society, Australian National University. Hij heeft op brede schaal gewerkt met gewervelde dieren zoals leeuwen en pythons, maar zich gespecialiseerd in het gedrag en bescherming van papegaaien. Zijn laatste project is voor methodes om de migratiebewegingen van de bedreigde Swiftparkieten te achterhalen van hun broedterrein in Tasmanie tot aan het vasteland van Australië.

Hulp aan Grijze roodstaarten in Kameroen

Door Emily Talkington

Met slechts een paar uur slaap en tranende ogen vanwege de reis van 50 uur vanuit mijn huis in Californië naar mijn nieuwe tijdelijke adres in Kameroen, West Afrika, begon ik aan mijn taak als vrijwillige dierenarts op het Limbe Wildlife Centre. Ik vond het spannend om te helpen zelfs toen de hitte en de vochtigheid van de tropen en de jetlag mijn eerst paar dagen in Limbe me wat wazig voorkwamen.

Op 7 december 2010 werd het Limbe Wildlife Centre door LAGA (Last Great Ape Organization) en MINFOF (Ministry of Forestry and Wildlife) ingelicht dat er weer een groep Afrikaans Grijze roodstaarten *Psittacus erithacus* in beslag waren genomen en onder weg waren. Het Wildlife Centre had maar drie uur voorbereidingstijd voordat de 600 papegaaien aankwamen. Ze moesten scharrelen voor een plaats om ze te huisvesten plus voedsel krijgen en extra verzorgers. In tegenstelling tot de andere in beslaggenomen groepen papegaaien op vliegvelden die naar Limbe waren gebracht, was deze groep gepakt in een truck op weg van Douala naar Tiko, een havenstadje richting Nigeria. Zoals in vele gevallen, werden ze vervoerd in kleine, overvolle kratten zonder voedsel en water voor onbepaalde tijd en waren in deplorabele toestand bij aankomst. Helaas waren vele al dood of erg ziek.

Het stropen en smokkelen van Grijze roodstaarten in Kameroen is buitensporig en veroorzaakt waarschijnlijk de algehele afname van hun populatie over het hele gebied. Het Limbe wildlife Centre is een opvang die ligt aan de westkust van Kameroen, die wordt geleid door de NGO Pandrillus en de regering van Kameroen. Het huisvest en zorgt voor meer dan 200 verweesde grote apen, verschillende apen en reptielen. Hoewel ze gebrek hebben aan adequate middelen voor papegaaien, vooral op deze schaal, is het Centre de regionale autoriteit geworden voor in beslaggenomen papegaaien en de deur staat altijd open. Tussen 2007 en 2010 kregen en verzorgden ze meer dan 3.500 in beslaggenomen Grijze roodstaarten. Hoewel een behoorlijk uitdaging maken ze altijd ruimte voor ze in hun kleine quarantaine voor grote apen en gerehabiliteerd ze totdat ze kunnen worden vrijgelaten in het bos waar ze thuishoren.

De papegaaien die in december 2010 in beslag werden genomen, zaten al een paar weken in hun tijdelijk verblijf in Limbe voordat ik aankwam met de hoognodige medicamenten en pootringen, die door de World Parrot Trust waren gedoneerd. Bij aankomst waren de papegaaien die gezond waren en konden vliegen direct weer vrijgelaten in het nabije bos Mt. Etinde. De zieke en gewonde vogels werden in de quarantaine van het Centre gezet. Toen ik aankwam, begonnen we onmiddellijk met medicatie van iedere papegaai, gaven injecties met antibiotica en ontwormen en kregen ze een ring om, Jammer genoeg hadden de stropers hun vleugels geknipt of een tie-rib rond hun vleugels gebonden om ze te belten te vliegen of hadden lijm gebruikt om ze te vangen. De bewuste veren werden van lijm ontdaan of onder narcose uitgetrokken. Dat laatste zorgt voor snelle aangroei en een korter verblijf tot herstel – beter voor de vogel en het Centre. Daarna werden de papegaaien die gezond waren en tamelijk goed konden vliegen overgebracht naar een nieuw gebouwde houten vliegekooi, die stond in de prachtige, schaduwrijke en 48ha grootte Limbe Botanical Gardens die dichtbij het Wildlife Centre aan de overkant ligt. Hoewel nog steeds gekooid, waardeerden de vogels de verhuizing – hun stemgeluiden veranderden compleet van die van stress naar tevredenheid. We namen veel voorzorgen om er zeker van te zijn dat de vogels in een privélocatie werden gehouden, hun kooien werden bedekt met groen en weg van mensen en andere dieren, terwijl ze bouwden aan hun kracht om weer te kunnen vliegen.

De vrijlatingsite in het dichte en weelderige Botanic Gardens was absoluut geweldig! Een heldere, snelstromende rivier meanderde door de groene, ongerepte tuin die volstond met palmen, mangrove en een variëteit aan varens, planten en grote bomen die er al honderden jaren stonden. De Limbe Botanic Gardens zijn op één na de oudste botanische tuinen van West-Afrika en het wemelt er van ontelbare wilde dieren, slangen en vogels. De palmbomen zaten vol noten, klaarblijkelijk hun favoriete snack.

Toen we gezien hadden dat de vogels goed konden vliegen, begon de vrijlating in de botanische tuin! En wat een dag was dat – de vrijlating zelf was fantastisch! We hadden zo ijverig aan de rehabilitatie gewerkt en we wilden de vrijlating zo vlot en succesvol mogelijk laten verlopen. We openden de deur van de vliegkooi en lieten de vogels door de deur vliegen als ze zelf wilden en het bos in. De meesten vlogen prachtig – hoog in de omliggende bomen. De paar die wat moeite hadden met vliegen werden naar de vliegkooi teruggebracht om te onderzoeken en meer te oefenen. Bij het zien hoe de vogels hoog in de bomen zweven nadat ze zo schandig zijn behandeld door de stropers en “opgesloten” hebben gezeten tijdens hun herstel was het beste wat ik in jaren had gezien. De tranen sprongen in mijn ogen toen ze enthousiast wegvlogen en gemakkelijke en veilige plekken vonden om hoog in de bomen uit te rusten. We zetten dagelijks vers fruit, groenten, noten en water voor ze neer bovenop de vliegkooi terwijl ze ervaring opdeden over het natuurlijke buffet van wilde vruchten, noten en planten in de omliggende bomen en struiken.

De Limbe Botanic Garden lijken heel erg op het natuurlijke habitat van de Grijze roodstaarten behalve dat in het midden van een bosrijke stad ligt waar het relatief veilig is en waar bezoekers hun in de bomen kunnen zien en hun schoonheid en aanwezigheid waarderen. Het leek erop dat ze het hier heel goed zouden doen! Ze waren vrij om weg van de botanische tuin te vliegen en naar het nabijgelegen Bimbia-Bonadikumbo Bos of verder naar eigen goeddunken. Eindelijk vrij!

Voordat ik een paar maanden later Kameroen verliet, bracht ik nog één keer een bezoek aan de Botanische Tuin. Het bleek dat de meest papegaaien die vrijgelaten waren nog steeds in het gebied waren vrolijk kwetterend en fluitend in de boomtoppen. Ik kon ze van boom naar boom zien vliegen op zoek naar de juiste palmnoot of mango en het bracht een glimlach om mijn mond. Ik was opnieuw in tranen maar deze keer niet van uitputting – eerder van de vreugde bij het zien van de papegaaien die vrij rondvlogen en het zó goed deden! De arbeiders van de Botanische Tuin vertelden mij dat ze de aanwezigheid van de papegaaien heel leuk vonden en genoten om ze aan te wijzen aan de mensen, die altijd verrukt waren om ze te zien en te horen kwetteren en fluiten in hun natuurlijke omgeving.

Kijken naar Grijze roodstaarten in hun eigen habitat is een buitengewoon vreemd gezicht, waardoor ik me een geluksvogel voelde dat ik het had beleefd.

Vele maanden na mijn vertrek uit Kameroen kreeg ik bericht dat alle papegaaien de Limbe Botanische Tuin hadden verlaten. Misschien op zoek naar een groter bos? Eén die dieper in het wild is met veiliger nestsites of een gevarieerder aanbod van voedsel? Zullen ze in Kameroen blijven? Of naar een naburig land vliegen? Het is mijn grootste wens dat ze alleen in de bomen of in de lucht gezien zullen worden en niet weer in overvolle, houten kratten op weg naar de opvang.

© Vertalingen Ria Vonk